אף אני לא אמרתי אלא כשנתקבל בכלי

והוא אוגופיה מנא ידע יכהנים זריזין בו ועבדין הייא ומשתפכין והלא דם התמצית מעורב

בו רבי יהודה לשעמיה דאמר דם התמצית

קרי דם סדתניא אדם התמצית באזהרה חרבי

יהודה אומר בכרתי והאמר ר' אלעזר מודה

רבי יהודה לענין כפרה שאינו מכפר שנאמר יכי הדם הוא הנפש יו דם

שהנפש יוצאה בו קרוי ח דָם שאין הנפש

יוצאה בו אין קרוי דם אלא ירבי יהודה

למעמיה דאמר אין דם מכמל דם ∘אמר

להם רבי יהודה לדבריכם למה פוקקין

העזרה אמרו לו שבח הוא לבני אהרן

שיהלכו עד ארכובותיהן בדם והא דם

עין משפמ

גר מצוה

בו א מיי פרק ו מהלכות מאכלות אסורות הלכה ד: בז ב מיי פרק ב מהלכות מקוואות הל' ב סמג לאין

קיא טוש"ע י"ד סי׳ קנח סעיף

:110

טו: בח ג מיי פ"ח מהלי כלי המקדש הלכה ד: ד מיי פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כב: כש ה מיי פי"ד שם הלכה

רז מיי שם הלכה י: לא ח מיי׳ שם הלכה ז: לב ט מיי׳ פי״ח שם ה

כב: לג יב מיי׳ פי״ד שם הלכה ז: לד ל מיי׳ פי״ח שם הלכה

לו ג מיי׳ פי״ד שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. רַק חֲזַק לְבַלְתִּי אֲכֹל הַדְּם

כִּי הַדָּם הוא הַנָּפֵשׁ ולא תאכַל

זה כִּי נֶפֶשׁ הַבְּשָּׁר בַּדְּם הִוּא וַאַנִי נִתָּתִיו לָכֵם עַל הַמְזְבֵּחַ

בפר על נפשתיבם כי הדם

2. ולָבַשׁ הַכּהַן מִדּוֹ בֵּד וּמִכְנָסֵי

בַד יִלְבָּשׁ עַל בַּשַּׁרוֹ וְהַרִים אַת

הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹאבָל הָאָשׁ אָת הָעלָה עַל הַמִּוְבַּח וְשְׁמוֹ אַצֶּל הַמִּוְבַּח: ויקרא ו, ג הַמִּוְבַּח: וְהַקָּרְעִים יְרְחַץ 3. וְהַקָּרְב וְהַבְּרְעִים יְרְחַץ

בָּמָיִם וְהַקְרִיב הַכַּהַן אֶת הַכּּל וְהַקְטִיר הַמִּזבַּחָה עלָה הוּא

אשה ריח ניחח ליהוה:

בּנָפָשׁ עם הַבָּשָׂר:

יח שם הלכה

ל) ושבת כ. וש"נו ירושי יו) [פכת כ. "ע ק יוש שקלים פ״ב ה״ב וספ״ד, וע״ מע״ש פ״ג ה״ב, פסחים פ״ב ה״ז פ״ט ה״ח, חגיגה פ״ג ה״א ה"ג, וע"ע שבת פ"א הי"א, ב״ב קתוספ׳ פ״ב דכריתות הי״ב י [מוספי פ"ב דכרימות הי"ב פסחים סה. חולין עד: כריתות ד: ע"ש], ג) ירושי פסחים פ"ה ה"ח, ד) [פסחים סה. כרימות כבו, ד) [לקמן לו. עת. עט. פסחים סה: מנחות כב. חולין פז: פסקים סף. תנחות כב. חופין פו. נדה עאון, א) [פסקים סקה:] מו פסקים פיד הייר, ז) שבת קכ: פסקים סה: מנחות כא. [חוי מקוואות פייז הייה], ח) לעיל יח. פסקים סה: ט) יומא כג., ז) שם פסקים סה: ט) יומא כג., ז) שם כז. לעיל ד. וש"נ, כ) עירובין קד., () לעיל כס. לה:, מ) ולעיל כט: ל (עיל כח. לח. מ) [לעיל כע: לחקן סה. מנחות ע: ח. ירושי סחים שם הייג. 0) [לקתן סה. פסחים שם הייג. 0) [לקתן קד:] ירושי יומא פייו הייג. מ) חולין קכח, ע) בהרבה מקומות מצינו דנקט האי מקרומות בי זכרים, עי זבחי אפרים. ואולי כוונת רשי אפרים. ואולי כוונת רשי הם והן. פ) [לקתן עת], ע"ד הם והן. פ) [לקתן עת], ל"ב צו פי"ב הט"ר.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא נתפגל וכו׳ ושליל עלמו גמי לא: (ב) ד"ה מאי לאו וכו' כי אורחייהו

גליון הש"ם

תום' ד"ה פיגל בובח ובו' וע"ב שייך נותר בשליל. קשה לי הא להדיא קתני צברייתא דשמעתין ואין חייצים עליהם משום נותר והרמב"ם פסק דחייב משום נותר. ומנאתי במרכבת המשנה יותר. התנחותי בנחוכבת המשטה דמירץ דסבירא ליה להרמב״ם דבמה דאמר רבא אף אנן נמי מנינא וכו' הא שליל ושליא חייבים. ה"ה דחייב משום נותר וטמא. מוכח דמחני׳ חלינ אברייחא ומוכח דמונהי פביג סבריימה. אבל תוס׳ בשמעתין ד״ה הא שליל לא פ״כ. גם אם נימא כך למאי הולרך לדחוק בריימא דמ״כ הא יאלן לוחון ברייתא סברה כתנאי י"ל דהך ברייתא סברה כתנאי וברייתא דסוגיין דאין חייבים משום נותר. וגם פשטא דדברי משום נותר. וגם פשטח דדברי תוס' דא"א לומר כלל דליכא חיוב בנותר. ולא הזכירו כלל מברייתא :דסוגיין ול"ע

שינויי נוסחאות

א] הא גופיה (כירצי, וכלש"י כלפענו: כ] זריזין הן, אי זריזין כלפענו: כ] זריזין הן, אי זריזין הן אמאי אשתפיך. אגב דריזין עבדין הייא ומשתפיך (כירם ורב" ב" ועוד. וכעידו בפפחים. ג'] בנפש יכפר ("ש"מ. גליון): ב" ב" ב" ב" כל" כתקוס קרוי דב, ל" בתקוס קרוי דב, בתקוס קרוי דב, ל" בתקוס עברי בתקוס בתקום ורב" בתקוס בתקום בתקוס בתקום ב איתא מכפר. וכ"ה בפסחים ולכליתות (מקים): ה] ל"ל דתניא (הגרי"ב): ו] ל"ל ותניא (הגרי"ב): ו] הכל והקטיר המזבחה כל"ל (ש"מ): ח] גירסת ראב"ד בת"כ פ' 10 ספי"ב פיגל בעוף נתפגל המוראה (מלקוטי הלכות): ם] נתפגלה מוראה במוראה לא םן נתפגלה מוראה במוראה לא נתפגל אלל, נמחק. ול״ל ומוראה לא נתפגל הזבח פיגל בזבח נתפגל אלל ומוראה (הגר״א). וע" קרן אורה מש"כ מה: י] האמה (*ש״מ): יא] מטושטשין כוי לל"ל (ש״מ, בת״י): יב] ל"ל בובח (גליון, וכ״ה בדפה״י ועי׳ דק״ם): יג] דאכלי ליה (כי״י): יד] בכי״פ נוסף אע״ג דלאו בני אכילה יוטף אע"ג זילאו בני אכילה נינהו שהרי דינן לשרוף: שו] דאמר יש מתפגל כל"ל (פי"): שז] כהילכתן (כתה"): יו] ל"ל נמי לא מהניא בהו יון כי נכוי כא נווניא בוו ראמחשבת (צ"ק, ק"נ): יה] עצמן קאמרי כל"ל (ב"ש, כי"י). וככי"פ מאי לאו הא דפליגי רבנן ואמרי פיגול נוהג בפרים עצמן קאמרי וכו׳: ים) אכילתו אלמא בבשר פרים

בכריתות בפ"ק (דף ד:): ר' יהודה אומר בכרת. התם יליף טעמא: אין דם מבטל דם. דמין במינו לרבי

יהודה לא בטיל ולקמן תנן לה בפ׳ כל הובחים שנתערבו (דף עת.): למה פוקקין את העורה. ערבי פסחים שלא יצאו הדמים דרך אמה יו לנחל קדרון: והא קא הויא חלילה. בין רגליהם לרנפה ותנן עומד על גבי כלים כו' פסול (לעיל דף טו:): היו בגדיו מטושטשין או. לעיל בפ"ב [יח.] תניא לה: בהולכת אברים לכבש. הא דקתני שבח הוא לבני אהרן כו׳ בהולכת אברים קאמר ולקמן פריך ובהולכת דם היכי חולי: החילעבי. חילטבחות גבוהין היו שם בנין אבנים ואינן חוללין דמן הרנפה הן: בותבר' נאכול דבר שחין דרכו לחכול. חוץ למקומו חו חוץ לזמנו: קיפה. מפרש בהעור והרוטב (חולין דף קכ.) תבלין ודקדקת הבשר השוכנת בשולי קדרה: אנל. ם גיד הצואר שהוא קשה ואין ראוי לאכילה: ואין הייבין עליהן משום פיגול. אם היה הזבח פגול שחישב על בשרו או על אימוריו חוץ לזמנו ונתפגל האוכל מאלו פטור: וטמא. אם אכל בטומאת הגוף מאחת מאלה הזבח יבו כשר: את המוקדשין. כל היכא דנקיט האי לישנא מיירי בנקבות ש: לאכול שליל. שבמעיה: לא פיגל. את הובח דלאו גופיה דזיבחא הוא: חלב המוקדשין. חלב שבדדיה: אין חייבין עליהן משום פיגול. אם פיגל בזבח ואכל מחלבה לא מחייב כרת דלאו זיבחא הוא: בבז' פיגל בובח. שחטו ע"מ לחכול או להקטיר חוץ לזמנו: נחפגל השליל. האוכל מהשליל חייב: בשליל. ששחט את הזבח ע"מ לאכול מן השליל חוץ לומנו: לא נחפגל הובח. קסבר רבי אלעזר שליל גופיה דויבחא הויא דעובר ירך אמו הוא ומיהו אין מחשבתו מפגלת הזבח דדבר שאין דרכו לאכול הוא דרובא דאינשי לא אכלי ליה ושליל עלמו (ה) לה נתפגל מדקתני מתני׳ לאכול שליל או שליא בחוץ לא פיגל: אלל. של עוף ראוי לאכילה הוא דרכיך: מוראה. לא חזי לאכילה דפירשא בעלמא הוא הלכך מחשבה דידה לא מפגלא ומיהו היכא דנתפגל העוף ע"י דבר אחר כיון דאיכא אינשי דאכלי יו חייב עליו כרת: פיגל באימורין. שחט פרים

אף אני לא אמרתי. שיאסף אלא בנתקבל בכלי: והוא גופיה. רבי

יהודה מנא ידע שנתקבל בכלי: זריזין הן. ומקבלי לכולהו: הייא.

מהרה: באוהרה. ה' לאוין כתיבי בדם חד לדם התמלית כדאמרינן

הנשרפים ע"מ להקטיר אימוריהן חוץ לזמנן: נספגלו פרים דו. והאוכל מבשרן חייב: חישב בפרים. ששחט ע"מ לחכול מבשרן חוץ לומנו: לא נספגלו אימורי׳. להתחייב כרת האוכל מכליות או מיותרת הכבד שלהם וכל שכן דלא נתפגלו פרים

אט"ם שאיוו מפול מהפול ט"י מחשבה אימורים והייוו כר' אליטור דאמר פיול כו' מ""ה" ב] כמדהו וא"ה ודילמא דטביד להו אצ"ש שאינו ממכג מתפגל פ"י מחשבת אימורים והיינו כרי אליעור ראמר פיגל כרי (ש"מ): כן כמדתו. וא"ח הדילמא דעפרי להו ע"י אבנט וי"ל הך כו' לנ"ל (ש"מ): כא] הוא ומיהו אין מחשבתו מפגלת הזבח דרבר שאין דרכו לאכול הוא כך פיי בקונטרס לנ"ל (צ"ק): כב] פידש גבי לנ"ל (ש"מ: כב) לבית הדשן אזלא ואין וכוי (שמכי): כדן לפרש הטעם דפיגל בשליל לא נתפגל הזבח משום וכרי (שמכיי): כה) שליא ושליל מנותר. כן מיקן נש"מ. ועי מק נמן: כו] והרוטב אמרינן (ש"מ): כו} נ"ל ובההוא (הגרייב): כח] ובעולה (ד"). נ"ל) ובעולת העוף (צ"ק): כש] למחר דהוי פיגול הני מילי וכו' (ש"מ):

לימה מסייע ליה. לר׳ אלעזר דאמר בו מתפגל ואע״פ שאין מפגל כגון שליל ומוראה ובשר הפרים: ושוין. ר"ש וחכמים שנחלקו בפ' ב"ש (לקתן מג.) דרבנן אמרי פיגול נוהג בפרים הנשרפים ור"ש אמר כל שאינו על מזבח החיצון אין חייבין עליו משום פיגול ושוין שאם חישב באחת

עלמו שהרי חישב לאכול דבר שאיו דרכו לאכול. ואיידי דנקט פיגל באימורין נקט נמי לא נתפגלו אימורין:

הוי חציצה לח הוא ולא הוי חציצה דתנן הו יבהרם והדיו והרבש והחלב יבישין חוצצין לחין אין חוצצין והא קא מיתווסי מאנייהו ותנוֹן ישהיו בגדיו ממושמשין ועבד עבודתו פסולה וכי תימא דמדלו להו ייוהתניא מדו גכמדתו שלא יחסר ושלא יותיר 2 בהולכת אברים לכבש דלאו עבודה היא ולא יוהתניא והקריב הכהן את הכל יו זו יהולכת אברים לכבש אלא יבהולכת עצים למערכה דלאו עבודה היא ולעבודה היכי אזלי אזלי אאיצמבי: כותני יה השוחם את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ורבי אליעזר פוסל לאכול דבר שדרכו ילאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר "ילאכול כחצי זית ולהקמיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקמרה מצמרפין השוחם את הזבח לאכול כזית מן העור ומן הרומב ומן הקיפה ומן האלל ומן העצמות ומן הגידין ומן הקרנים ומן המלפים חוץ לזמנו וחוץ למקומו כשר פואין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וממא השוחם את המוקדשין לאכול שליל או שיליא בחוץ לא פיגל המולק את התורין ילאכול ביציהן כחוץ לא פיגל חלב מוקדשין לוביצי תורין אין חייבין עליהן משום פיגול לוביצי תורין אין חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא: גבו' אמר רבי אלעזר פפיגל בזבח נתפגל השליל בשליל לא

נתפגל הזבח פיגל באלל חו נתפגלה יו מוראה

במוראָה לא נתפגל אלל פיגל באימורין

נתפגלו פרים בפרים לא נתפגלו אימורים לימא

מסייע ליה יושוים ישאם חישב באכילת

פרים ובשריפתן לא עשה ולא כלום מאי

לאו הא חישב באימורים נתפגלו פרים לא

מעבודות הדם לאכול מן הפרים למחר או לשורפן בבית הדשן כהילכתו 📾 למחר לא עשה כלום דמחשבת אכילה לא מהניא בהו דדבר שאין דרכו

לאכול הוא ומחשבת שריפה נמי לא מדאמחשבת אכילת מובח קפיד רחמנא אבל שריפה לאו לשון אכילה הוא ואע"ג דאמרן בפירקין דלעיל [לא.] חישב שתאכלהו אש למחר פיגול ה"מ דחשיב בלשון אכילה כדאוקי התם: מאי לאו. הא דפליגי רבנן דאמרי פיגול נוהג בהם בבשר דפרים עלמו יש קאמר דאם חישב באימורין להקטירם למחר דחשיב כי אורחייהו (ב) ואכילת מובח נתפגל בשר הפרים ליענש כרת על אכילתו ישו:

ארן דם מבמד דם. ודם התמנית זרק ליה לשם מים כרבי אליעזר דפ׳ התערובות (לקמן דף עו.) דאית ליה רואין אי נמי סבר לה כרבי אליעזר דאמר פי נתערב בדם התמלית כשר: והתביא מדו במדתו כו. הך פירכא אליבא דמ״ד אבנט מיגו גייו לעיל בפרק שני [דף ימ:]: ביגל בובח נתפגל שליל.

כיון דאיכא אינשי דאכלי ליה חייב כרת דירך אמו הוא כאו כו' שאין דרכו לאכול כו' כך פי' בקונטרם וכענין זה בבו גבי מוראה דלא חזיא לאכילה דפירשה בעלמה היה הלכך מחשבה דידה לא מיפגלא ומיהו היכא דנתפגל העוף ע"י דבר אחר כיון דאיכא אינשי דאכלי חייב עליו כרת ושם דחק בחנם דאפילו חזיא כשאר בשר אינה מפגלת את העוף דמוראה אבית בו הדשן ואין בה לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח והיינו טעמא דחישב בפרים לא נתפגלו אימורים אבל בשליל לא אפשר לומר כך דאע"ג דבפ' כילד מערימין (תמורה דף כה:) גבי שוחט את החטאת ונמלא בה בן ארבעה חי תני חדא נאכל לכל אדם ובכל מקום ולעולם וא"כ הייתי יכול לומר דהיינו טעמא דלא פסלא ביה מחשבה משום דלאו גופיה דויבחא הוא אדל נו״ר ר״א חדירא ליה דנותה דויבחא הוא דהא אמר פיגל בובח נתפגל שליל וסבר לה כאידך ברייתא דתניא התם דאין נאכל אלא לזכרי כהונה ליום ולילה לפנים מן הקלעים והתם נמי משני להו הלכך לריך לפרש הטעם כמו שפי' בקונט' ויש דוחקים כאן לפרש ביו משום דדרשינן בתורת כהנים בפרשת לו 6 גבי נותר הזבח פרט לשליל ולשיליא ° ועל כרחין שייך נותר בשליל כדאיתא בתמורה בפרק כילד מערימין (גם זה שם) גבי שליל שבחטחת דאין נאכל אלא ליום ולילה הילכך אם אינו ענין לנותר תנהו ענין למחשבת נותר ואין נראה פירוש זה דמנא ליה

לתנא הא דלמא אינטריך לגופיה

למעוטי שליה בח מנותר ונרחה דמדין

שריפה קממעט שליל ושיליא דשריפה

נתפגלה מוראה. נפ׳ העור והרוטנים

(חולין דף קכה.) מודו כו"ע דפלטתו

סכין היינו אלל בההוא בו מיירי הכא

ודעולה כחו איירי שקודר להסיר

המוראה בנולתה דאי אפשר שלא יקח

מן הושט עם המוראה:

באכילת פרים ובשריפתן לא

דמחשבת אכילה לא מהניא בהו דדבר

שאין דרכו לאכול הוא ומחשבת שרפה

נמי לא דאמחשבת אכילת מזבח קפיד

רחמנא אבל שרפה לאו לשון אכילה הוא

ואע"ג דאמרינן בפירקין לעיל (דף לא.)

חישב שתאכלהו אש למחר כמו הני מילי

דחישב בלשון אכילה כדאוקימנא התם

כך פירש בקונטרס ובחנם דחק דלעיל מיירי במידי דראוי לאכילת אדם

ומחשב שתאכלהו האש דהוי פיגול אבל האי לא שייך ביה לא אכילת

אדם ולא אכילת מזבח:

עשה ולא כלום.

כתיבא בקרא: פיגל

באלל

מוסף רש"י והוא גופיה מנא ידע. רבי יהודה אם נחקבל בכלי, והא חששא יהודה חם נמקבנ בכני, והם מששח בעלמא הוא דקאמר שאם ישפך דמו, וכיון דלמקוני ספיקי אמא היכי מימקני בהכי שמא לא נמקבל: ל מותן כל מנון כל מנות מותובית בהגים זריזין הן. וליכא למיחש לשמא לא קיבלוהו. לישנא אחרינא כשתה כה קיבטיהו. כישנה החדינה שתה לה נתקבל בכלי, כל זה שאתה שואב מארך ונתנאת זורק דם פסול, אף אני לה אמרמי למלאות שקול, מף מני לח מתנתי לתנחות אלא ממקקום שיודעין שנשפנו שם דמים שנמקבלו בכלי. וראשון עיקר (פסחים סה.): בהגים זריזין. שכולם חיו בני מור מרדים (שבת שכולם החיובים וחרדים (שבת ב.). בקיאין הן בכל דכתיב בהן (דברים לג) יורו משפטיד ליעהב (שם קיד:). או: דכיון שנכנס לעבודה בידוע שלמדוהו הלכומ קודש (ערובין קג.) עבדין הייא קודש (ערובין קג.) שממהרין לרוך ולמשתפכין. שממהרין לרוך ולקרב ולורוק מיסשיד מידייהו והלא פסחים שם): (פטורט שט). הרגא וה התמצית. של פסחים הרגה מעורב נו. ואי נשפך הדם של אחד כולו בטל במיעוטי ומה חועיל וריקה שהרי בעל: דם התמצית. של חולין ושל קדשים: באזהרה. בלאו ולא כרת דכתיב (ויקרא יז) כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא התמלית שאינו דם הנפש (פסחים יהודה אומר בכרת. **דנפהא ליה מריבויא דכל דם** וחודיו לנפקט כל לוניק (חורין: מודה ר' יהודה לענין (חורין: מודה ר' יהודה לענין כפרה. שאינו ראוי לוריקה (פחרים שם): דם שהנפש יוצאה בו. דס קילות, שה' דמים הם בפרק דם שחיטה: אין דם מבטל דם. הלכך לא בטיל ההוא אשתפיך ובכל פונ פוקקין העזרה. את נקב חומת העזרה שהדמים המתערבין באמה יונאים בו לחוץ והיו פוקקין אותו בכל ערבי פסחים, בשלמא לדידי כדי שלא יצא כל דם הנשפך

מכולם בתוכו ואם נשפך אחד מהן

בלא זריהה נמלא זורה ממנו: והא בם הוי חציצה. בין רגליהן לרלפה דתנן (לעיל טו:) עומד על הכלי או על גבי רגל חבירו פסול דבעינן לעמוד לשרת ואין זה עמידה: ים הוא יו הציאה. כין ונמיקו מנפטי ממן (פעיל עו) שנת על העלי על של היל המו הפול פעוק עמות העיקו ממין היה היה הח יבשים חוצצין. לענון טפילה מן: רחא קא מתרוסי מאוריה. ממלכון מדס (פחום מושם שלים). במיטו (עייל יח:) מדר. ולכם הכסן מדו כז: כמדתר. שוה לארן (פחוים שם). כלן למדך שיסא כמונת כסנים למדס קוממו, לא נגרות ולא ממולקות (יומא בג) בהולבת אברים לכבש. הוו מלו מדלן להו, ולקמים פריך ושאר עבודות היכי עביד (פחוים שם) והקריב הכהן את הכל. גני אברים כמינ והקרב

שיבה מקובצת לאבול בחצי וית. שיון כש"י ניש" כי הקומק רבה (ממחם זו דיה להסל). פיגל בובח נתפגל חשליל לא נתפגל הובח). (ואש"ג) דרובא דאיים לה קל אל ליה (מ"מ) (מש"ה) היי ליה כמחשב בדבר שאין דרכין למוש ל בש"ל בשל לו מפגלה מוראה. וא"מ הא אלל שלמו לא נמפגל הואובלו אינו חייב כרת, וי"ל כדפיי הקוטנוס במסגי דמש"יה אם פיגל בשליל לא נתפגל הוב משלה או ב"גל באלל נתפגלה מוראה. וא"מ הא אלל שלמו לא נמפגל המוראה וא"מ הא אלל שלמו לא נמפגל השב"ל בשלה לא שלה בשור אלה משף אפיי ביהים אולי: